

Asia: VN/26445/2023

Lausuntopyyntö Kuluttajaluotto- ja rahoituspalvelujen etämyyntityöryhmän mietinnöstä

1 Yleiset huomiot

Yleiset huomiot

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoa mietinnöstä, jossa ehdotetaan lainsäädäntöön useita muutoksia, joilla pantaisiin täytäntöön uusi kuluttajaluottodirektiivi ja kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivi (rahoituspalvelujen etämyyntisäännökset). Lisäksi mietinnössä ehdotetaan säännöksiä sopimusoikeudellisista seuraamuksista luotonantajan tai -välittäjän laiminlyödessä lakisääteisiä velvoitteitaan arvioida luotonhakijan luottokelpoisuutta.

Kiitämme mahdollisuudesta lausua asiasta. Pidämme mietinnössä ehdotettuja keskeisiä lainsäädäntömuutoksia perusteltuina. Pidämme tärkeinä toimia, jotka osaltaan edistävät kuluttajansuojaa, kuluttajille tarjottavia neuvontapalveluita, talousosaamista, luotonhakijoiden luottokelpoisuuden huolellista arviointia, liiallisen kuluttajaluotonannon ja kotitalouksien liiallisen velkaantumisen ehkäisemistä, riskienhallintaa ja siten koko rahoitusjärjestelmän vakautta.

Mietinnössä ehdotetaan, että kuluttajaluottodirektiivin täytäntöön panemiseksi kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaa laajennettaisiin koskemaan myös kuluttomia ja korottomia kuluttajaluottoja siten, että vain tietyn tyyppiset maksunlykkäykset jäisivät soveltamisalan ulkopuolelle. Lisäksi rekisteröintivelvollisuus laajenisi siten, että se koskisi vastaisuudessa tietyn poikkeuksin myös sivutoimisia luotonantajia ja luotonvälittäjiä. Tämä toisi uusia toimijoita ja luottoja kuluttajansuojalain, rekisteröinnin ja valvonnan piiriin, minkä vaikutukset tulisi arvioida huolella. Mietinnön mukaan varmoja arvioita siitä, kuinka paljon tällaisia toimijoita on, ei pystytä vielä antamaan.

On tärkeää, että päätös kuluttajaluoton myöntämisestä perustuu aina luotonhakijan maksukyvyyn huolelliseen arviointiin ja että arvioinnissa otetaan huomioon kaikki luotonhakijan velat ja vastuut. Positiivisen luottotietorekisterin käyttöönotto keväällä 2024 ja sen tietosisällön kehittäminen

edelleen nykyisestä tukevat luottokelpoisuuden huolellista arviointia. Rekisterin jatkokehityshankkeissa olisi tärkeää selvittää erityisesti kuluttajaluottojen käyttötarkoitukseluokan tarkempaa kategorisointia, jotta erityyppiset kuluttajaluotot voitaisiin luokitella ja tunnistaa nykyistä tarkemmin ja kattavammin. Tarve korostuisi entisestään, jos rekisteri laajenisi kattamaan myös korottomat ja kuluttomat kuluttajaluotot.

Odotettavaa on, että iso osa korottomista ja kuluttomista kuluttajaluotoista lukeutuisi positiivisessa luottotietorekisterissä olevan 'muu kuluttajaluotto' -käyttötarkoituuskategorian alle. Katgoria sisältää jo nykyisellään suuren määrän erilaisia, luokittelemattomia kuluttajaluottoja, joiden käyttötarkoitukset voivat poiketa toisistaan. 'Muu kuluttajaluotto' -kategoria on arviolta noin 16 miljardin euron suuruinen residuaaliluokka, ja se on tällä hetkellä rekisterin kolmanneksi suurin luokka asuntolainojen ja ensiasuntolainojen jälkeen.

Positiivinen luottotietorekisteri ei nykyisellään tunnista erillistä kulutusluottojen käyttötarkoitukseluokkaa, joka kattaisi luotot, jotka on myönnetty henkilökohtaiseen käyttöön tulevien kulutustavaroiden ja palveluiden hankkimiseksi. Osa kulutusluotoista voidaan tunnistaa positiivisen luottotietorekisterin nykyisten muiden käyttötarkoitukseluokkien kautta (esim. liikennevälineen hankkimiseksi myönnettyt lainat ja jatkuvat luotot). Suurta osaa kulutusluotoista ei kuitenkaan voida yksiselitteisesti tunnistaa rekisteristä, sillä ne lukeutuvat residuaaliluokkaan 'muu kuluttajaluotto'.

Mietinnön mukaan kotitalouksien tilastoitu kokonaiskulutusluottokanta oli vuoden 2024 toisen neljänneksen lopussa noin 26,5 miljardia euroa. Erilaiset kulutusluotot muodostavat siis noin 15 % kaikista kotitalouksille myönnettyistä luotoista. Tiedot perustuvat Suomen Pankin tilastoihin, joissa kulutusluotot tunnistetaan omana käyttötarkoitukseluokkana. Kulutusluotot löytyvät myös luotonmyöntäjien tuotevalikoimista, ja niitä markkinoidaan runsaasti.

Positiivisen luottotietorekisterin tietoja olisi hyvä täydentää myös luottojen vakuusarvoilla ja muilla kattavammilla vakuustiedoilla, kuten asuntovakuuden sijainnilla, jotka mahdollistaisivat luotonantajille luotonhakijan luottokelpoisuuden ja vakuudellisten luottojen riskipitoisuuden nykyistä paremman arvioinnin. Tällä hetkellä positiivisessa luottotietorekisterissä oleva tieto vakuuden olemassaolosta ilman vakuuden arvoa ei ole riittävä, koska joidenkin vakuuksien arvo voi olla selvästi pienempi kuin jäljellä oleva velkamäärä.

Kunnioitavasti

Helinä Laakkonen	Hanna Putkuri	Johanna Honkanen
toimistopäällikkö	neuvonantaja	Vanhempi ekonomisti
Suomen Pankki	Suomen Pankki	Suomen Pankki

2 Kuluttajaluottodirektiivin täytäntöönpano

2.1 Yleiset huomiot

-

2.2 Soveltamisalan laajennus

-

2.3 Luottokelpoisuuden arviointi ja sopimusoikeudelliset seuraamukset

-

2.4 Rekisteröintivelvollisuuden laajennus

-

2.5 Muut huomiot

-

3 Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin täytäntöönpano

Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin täytäntöönpano

-

4 Vaikutusten arviointi

4.1 Kuluttajaluottodirektiivin täytäntöönpano

-

4.2 Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin täytäntöönpano

-

5 Muut huomiot

Muut huomiot

-

Laakkonen Helinä
Bank of Finland

Putkuri Hanna
Suomen Pankki

